

TÜRK DÜNYASI VE TÜRK DIŞ POLİTİKASI ÇALIŞTAYI

EKONOMİK ve SİYASİ KOMİSYON ÇALIŞTAYI

13 Mayıs 2017

MİLLİ DÜŞÜNCE MERKEZİ ADINA İrfan YALÇIN'ın KONUŞMASI

Türk Dünyasını Birbirine Nasıl Yaklaştırabiliriz?

Sözlerime başlarken, bu çalıştayın düzenlenmesinde emeği geçen herkese teşekkür ediyorum, çalıştayın hayırlı işlerin başlangıcı olmasını diliyorum ve Ekonomik ve Siyasi Komisyon başkanı olarak sizleri ve katılımcıları saygıyla selamlıyorum.

Türk Dünyasını birbirine yaklaştırmak için, ekonomik, siyasi, kültürel olmak üzere bir çok adım atılarak yakınlaşma sağlanmasının yolları vardır. Ortak alfabe, ortak dil, ortak tarih atılacak adımlardan öncelikli olanlarıdır. Bu adımların kısa vadeli, orta ve uzun vadeli olanlarını önem ve öncelik sırasına ayırmalı, uygulamayada bu ayırım üzerinden gidilmelidir.

Bu konuşmamızda, verilen süre içinde kısa vadede ekonomik olarak neler yapılabilir bunun üzerinde durulacaktır. Çünkü refah artışının Türk dünyasını birbirine yaklaştıracığını, refah ne kadar artar ise, yakınlaşmanın o kadar fazla olacağını düşünüyorum.

Ekonomik olarak neler yapılabilir?

-Karşılıklı ticaret anlaşmaları konusu. İkili ticaret anlaşmaları, gümrük kolaylıklarını esas alan mevcut anlaşmalar genişletilebilir, yeni anlaşmalar yapılarak karşılıklı ekonomik faaliyetlerin alt yapısı hazırlanabilir.

-Turizm konusu. Kara ve hava ulaşımı dahil, ulaşım teşvikleri, ortak ulaşım yatırımları yapılabilir. Karşılıklı öğrenci değişimi, üniversiteler arası sosyal faaliyetler ülkelerin birbirlerini daha yakından tanımalarına imkan sağlar. Turizm konusunda ülkemizin tanıtılıp, ülkemize Türk dünyasından turist gelmesinin sağlanması, Türk dünyası ülkelerinin ülkemizde tanıtılıp, Türkiyeden Türk dünyasına turist gitmesinin sağlanması ekonomik yakınlaşmasının en kolay ve en hızlı yoludur. Bu konuda ülkemizin tanıtılmasının yanında, Türk dünyasının da tanıtılması sorumluluğunun Türkiye tarafından yapılması daha uygun olabilir.

-Pazar konusu. Türk dünyasında üretilen hammaddeler, petrol, doğalgaz, pamuk başta olmak üzere, Türkiyenin ihtiyaç duyduğu hammaddelerdir. Türkiyenin ürettiği sanayi ürünleri ise Türk dünyasının diğer ülkelerinin ihtiyaç duydukları ürünlerdir. Karşılıklı birbirini tamamlayan bu ihtiyaç ekonomik değer haline getirilebilir.

-Yatırımlar. Karşılıklı olarak yatırımların teşviki anlaşmaları yapılabilir. Ülkemiz müteşebbislerinin Türk dünyasında yaptığı yatırımlar genellikle müteahhitlik hizmetlerine dayanmaktadır. Bu yatırımlar ise özelliği gereği hizmet süresi ile sınırlı ekonomik değer yaratan, çarpan etkisi düşük ve istihdam katkısı sınırlı olan yatırımlardır. Müteşebbislerimizin Türk dünyasında sürekli istihdam sağlayan ve yapıldığı ülke için katma değeri yüksek, sanayi yatırımları yapan konumuna yükseltilmesi, bunun önündeki mevcut engellerin ortadan kaldırılması evresine geçilmesi gerekir. Türkiyede ve Türk dünyası ülkelerinde ortak sanayi yatırımları yapılması yoluna gidilebilir.

-Bankacılık konusu. Bankacılık konusundaki yatırımlar ithalat, ihracat başta olmak üzere ekonomik faaliyetlerin tamamına önemli etki eden yatırımlardır.

Balkanlar dışında Avrupadaki Türk dünyası için bankacılık yatırımları önemli seviyeye ulaşmış, Balkanlarda da belirli bir seviyeye doğru ulaşmak üzeredir. Kıbrısta önemli bir noktaya gelmiştir. Suriyede yok seviyesindedir. Irakta Irakın kuzeyinde kamu bankalarının şubesi vardır, ancak bu şubelerin, Türk dünyasına hizmet etmekten ziyade, Irakın kuzeyinde yatırım yapmış olan Türk müteahhitlerinin işlemlerini kolaylaştırmak amacıyla matuf olduğunu söylemek mümkündür. İranda Bankacılık sektörümüzün yatırımı yok sayılabilir. Bankacılık sektörü yatırımları Türkistanda Azerbaycanda belli seviyeye ulaşmakla birlikte, yine de çok yetersizdir. Doğu Türkistan dahil, Türkistandaki diğer Türk ülkelerinde Bankacılık sektörü yatırımları yok denilecek kadar azdır veya bazı ülkelerde hiç yoktur.

Türk dünyasında Bankacılık sektörü yatırımlarımız önce şubeleşme şeklinde, ülkelerin hukuk sisteminden kaynaklanan sorunlar sebebiyle bu konuda zorluk bulunması halinde, ortak banka kurulması yoluyla ekonomik faaliyetlere katkı sağlanabilir.

Ekonomik refahı artırmak, eğitim seviyesinin artırılmasına da önemli ölçüde bağlıdır. Eğitim seviyesinin artırılması için uzun vadede gerçekleştirilebileceği anlaşılan alfabe birliği, ortak dil gibi konularda çalışmalar devam ederken, kısa vadede mevcut alfabe ve dil ile eğitim seviyesinin yükseltilmesi için çabalar birleştirilebilir.

Kısaca toparlamam gerekir ise, eğitim seviyesini ve ekonomik refahı artırmak hem bağımsız ve huzur içinde yaşamının, hem de birlikte yaşamın şartıdır. Bu konuda başarı sağlayamaz isek, Türk dünyası üzerinde tehdit ve tehlike her zaman olacaktır ve her geçen gün artacaktır.

Saygılarımla

İrfan YALÇIN